

VERKIEZINGSPROGRAMMA WATER NATUURLIJK DELFLAND 2023-2027

DOORPAKKEN VOOR WATERKWALITEIT, NATUUR EN KLIMAAT

Voor de groene stem in de waterschappen

VERKIEZINGSPROGRAMMA WATER NATUURLIJK DELFLAND 2023-2027

1. Kernpunten van Water Natuurlijk Delfland
2. Water Natuurlijk: De Groene Waterschapspartij van Nederland
 - 2.1. Uitgangspunten Water Natuurlijk
 - 2.2. Uitgangspunten Water Natuurlijk Delfland
3. Delfland: kenmerken van het gebied
4. Speerpunten van Water Natuurlijk Delfland:
 - 4.1. Waterkwaliteit
 - 4.2. Natuur
 - 4.3. Klimaat
5. Bestuur en Organisatie

Annex: Water Natuurlijk Delfland 2023-2027: Acties voor Waterkwaliteit, Natuur en Klimaat

Colofon

Opstellers van het programma: Annemiek Jenniskens, Marcel Belt, Tineke Roholl

Redactie en lay-out: Joanne Leestemaker

Foto's: Sabine Risselada, Annemiek Jenniskens, Walter Herfst

Vastgesteld door de Regionale Ledenvergadering Water Natuurlijk Delfland, 5 november 2022

1 KERNPUNTEN VAN WATER NATUURLIJK DELFLAND

Water Natuurlijk is de groenste en grootste waterschapspartij van Nederland, en wil dat mens, plant en dier een veilige en prettige leefomgeving hebben. Zowel nu als in de toekomst.

Helaas is dat door vervuiling, verstedelijking en klimaatverandering niet gegarandeerd.

Binnen het gebied van Delfland heeft de leefomgeving bijvoorbeeld zwaar te lijden onder bestrijdingsmiddelen uit kassen. De biodiversiteit gaat sterk achteruit door vervuiling en door steeds meer bebouwing en verstening van tuinen. Bij stevigere regenbuien wordt het ook steeds lastiger droge voeten te garanderen.

Daarom maakt Water Natuurlijk Delfland zich vooral sterk voor het verbeteren van de waterkwaliteit, voor meer natuur én grotere biodiversiteit en voor oplossingen die onze leefomgeving robuuster maakt bij klimaatverandering.

Dat is geen eenvoudige opgave in een dichtbevolkte regio als Delfland. De woningbouw, de energietransitie, de tuinbouw en de landbouw hebben vaak verschillende belangen. Voor alles geldt dat het watersysteem en de natuur robuust en gezond moeten zijn. Wij zijn ervan overtuigd dat door positieve samenwerking, de wil om te veranderen en het zoeken naar win-win oplossingen alles mogelijk is: zowel klimaatbestendige woningbouw als milieuvriendelijke landbouwproductie en duurzame energieproductie, die alle drie hand in hand gaan met een sterke natuur.

Voor ons waterschap - het Hoogheemraadschap van Delfland - betekent het verder kijken dan de directe taakopvatting. Er zal een intensieve samenwerking moeten worden onderhouden met natuur- en milieuorganisaties, andere overheden, bedrijven, burgers en boeren.

De uitdagingen zijn groot en de urgentie eveneens. Het is de hoogste tijd voor het uitvoeren van hogere ambities. Hoe we dat willen gaan doen, kunt u lezen in dit document.

Wij kiezen voor drie speerpunten:

Waterkwaliteit
Natuur en biodiversiteit
Klimaat

**Steun dit en stem op Water Natuurlijk
als de leefomgeving u lief is!**

De landelijke partij Water Natuurlijk

Water Natuurlijk Delfland is onderdeel van de landelijke vereniging Water Natuurlijk: de groene waterschapspartij van Nederland.

Water Natuurlijk is in 2008 opgericht op initiatief van verschillende natuur-, milieu-en recreatieve organisaties.

Landelijk gezien is Water Natuurlijk de grootste waterschapspartij.

In alle waterschappen is Water Natuurlijk in het Algemeen Bestuur verkozen. In de afgelopen bestuursperiode 2019-2023 is in zestien van de eenentwintig waterschappen Water Natuurlijk in het Dagelijks Bestuur vertegenwoordigd.

Water Natuurlijk is een vereniging waar iedereen lid van kan worden. Wij vinden democratische controle en zeggenschap over de vertegenwoordiging van Water Natuurlijk in de waterschappen belangrijk. In veel gebieden - ook in Delfland - onderhoudt Water Natuurlijk nauwe banden met Groen Links en D66.

Op landelijk niveau heeft Water Natuurlijk haar visie en doelstellingen geformuleerd voor de periode 2023 - 2027, zie <https://waternatuurlijk.nl/over-water-natuurlijk/verkiezingsprogramma>.

De ambitie is duurzaam waterbeheer voor mens, plant en dier.

2.1 Uitgangspunten van Water Natuurlijk

De landelijke uitgangspunten gelden voor alle Water Natuurlijk partijen en vormen de basis van ons handelen.

Schoon, gezond, veilig en levend water: de kern van goed waterbeheer

Voldoende schoon water is cruciaal voor onze leefomgeving, gezondheid en de biodiversiteit. We stellen eisen aan waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid. We creëren ruimte voor water en natuur.

Oog voor de natuur en de bodem

De natuur is de basis voor een goed functionerend en gezond watersysteem. We zetten in al ons handelen in op het broodnodige herstel van de biodiversiteit. Wij kiezen voor natuurlijke oplossingen, waar nodig ondersteund door technische maatregelen. Bij watertekort laten we de natuur niet verdrogen. We werken aan schone, natuurlijke watersystemen. Een gezonde bodem die water kan opnemen en vasthouden is de basis.

Dicht bij de inwoners

We werken aan vergroting van het waterbewustzijn door water toegankelijk en beleefbaar te maken. In gesprek met inwoners, organisaties en bedrijven bedenken wij gezamenlijk oplossingen voor het waterbeheer. Lokale initiatieven die bijdragen aan water vasthouden of bergen, verbeteren van de waterkwaliteit en vergroten van biodiversiteit, stimuleren we.

Samenwerken aan brede maatschappelijke opgaven, ook internationaal

Al onze projecten dragen bij aan klimaatadaptatie en -mitigatie, verhoging van de biodiversiteit en vergroting van de beleving. We zoeken naar win-winoplossingen bij energie- en landbouwtransitie, wonen en werken. De duurzame ontwikkelingsdoelen voor de toekomst, de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties, staan centraal. Wij kunnen onze ambities en doelen beter bereiken in samenwerking met landelijke en regionale natuur- en milieuorganisaties en met politieke partijen die dezelfde doelen nastreven. Of ze nu wel of niet in de waterschapsbesturen zijn vertegenwoordigd.

De wereld beter achterlaten

Als een goede voorouder voor toekomstige generaties handelen we circulair en duurzaam. We zetten in op zowel technische als sociale innovatie (zoals burgerparticipatie) om de uitdagingen van deze en de toekomstige tijd het hoofd te bieden.

Elke druppel benutten

Infiltratie en vasthouden van grond- en regenwater in hoog Nederland en het vasthouden en bergen van water in laag Nederland, daar zorgen we voor. Daarom stimuleren en faciliteren we hergebruik van water en zuiveren afvalwater bij de rioolwaterzuiveringsinstallaties tot een 'herbruikbare bron'.

Een brede blik

We redeneren vanuit het hele watersysteem inclusief de routes (stoffen, waterbalansen) en ketens (gebruik, maar ook beheer) die daarin te onderscheiden zijn. Problemen wentelen we niet af, niet naar aangrenzende gebieden en niet naar de toekomst.

De vervuiler/gebruiker betaalt

Vervuilen hoort niet. Als je dat toch doet vinden wij het logisch dat je betaalt voor het schoonmaken. En voor wat je gebruikt moet je ook betalen. Als zowel gebruiker als vervuiler betalen zal het ook lonen om voldoende schoon en gezond water vast te houden. Bij het bepalen van de waterschapsheffingen hebben we oog voor financieel kwetsbare groepen.

Genieten van water

Iedereen moet volop kunnen genieten van ons water, onze oevers en onze dijken. Want water is leuk, om langs te wandelen, in te zwemmen en in te spelen.

2.2 Water Natuurlijk Delfland

In de afgelopen periode heeft Water Natuurlijk in Delfland veel positieve veranderingen in gang kunnen zetten, zoals:

- Schoon, gezond en levend water: een intensief waterkwaliteit-programma met aanleg van vele kilometers natuurlijke oevers, vele vispassages, meer toezicht en handhaving, en een definitieve stop op de palingvangst;
- Actief gewerkt aan biodiversiteit met meer bloeiende dijken, leefgebied voor (weide)vogels en waterbeheer, dat rekening houdt met de behoeften van vissen en vogels tot gevolg;
- Stevigere invloed op (woningbouw) projecten zodat deze groener en blauwer zijn gemaakt;
- Intensievere samenwerking met inwoners, boeren en natuurorganisaties;
- Aandacht voor duurzaamheid in alle werkzaamheden van het hoogheemraadschap van Delfland energieneutraal in 2025.

**‘DE TIJD DRINGT...
VEEL MEER ACTIE VAN HET WATERSCHAP EN
ALLE BETROKKEN PARTIJEN IS NODIG OM
DE WATERKWALITEIT DAADWERKELIJK TE VERBETEREN.’**

Op landelijk niveau heeft Water Natuurlijk haar visie en doelstellingen voor de periode 2023-2027 geformuleerd, met als ambitie: duurzaam waterbeheer voor mens, plant en dier.

Water Natuurlijk Delfland omarmt dit landelijke programma. Echter de ruimtelijke kenmerken, waterproblematiek, behoeften van de bevolking en bedrijven zijn in elk waterschap anders, daarom hebben we het programma toegespitst op ons gebied Delfland.

Water Natuurlijk Delfland scherpt de landelijke uitgangspunten aan:

Overall schoon, gezond en levend water

De waterkwaliteit blijft een bron van zorg in Delfland. De Europese Kaderrichtlijn Water stelt eisen aan de kwaliteit van water en deze moeten in 2027 worden gehaald.

Water Natuurlijk wil dat alle wateren in Delfland aan deze richtlijn voldoen in 2027 en niet alleen de aangewezen grotere KRW-lichamen. Ook voor het 'overige' water, zoals sloten, willen we minimaal dezelfde eisen. Er is sprake van een grote achterstand, dus steviger en snellere maatregelen zijn nodig. Het Hoogheemraadschap van Delfland moet daartoe meer investeren en de provincie Zuid-Holland, de gemeenten en ondernemers meer verantwoordelijkheid nemen.

Verder dan de norm en meer dan kerntaken

Klimaatverandering, waterkwaliteit en biodiversiteit zijn urgente problemen. De officiële normen voor klimaatadaptatie en afvalwaterzuivering zijn te zwak en afwachtend. Voor een veilige en schone leefomgeving willen we nu extra stappen zetten. Denk daarbij aan een afvalwaterzuivering waarin alle vervuilende stoffen worden verwijderd en/of teruggewonnen voor hergebruik.

Het Hoogheemraadschap van Delfland zal hiervoor - naast haar kerntaken - ook op langere termijn moeten plannen en handelen. Intensieve samenwerking met andere, nieuwe partijen is noodzakelijk: investeren in relaties en investeren in water en natuur en onze leefomgeving. Op de langere termijn biedt dat winst voor de samenleving als geheel.

Water en bodem leidend bij ruimtelijke ontwikkeling

In ons verstedelijkte gebied is de ruimtelijke ordening een hele uitdaging. Wij vinden dat 'water' en 'bodem' leidend moeten zijn voor alle beslissingen op dit terrein ter voorkoming van wateroverlast, tekorten aan water, ongezond, onveilig, vervuild of zelfs dood water. Elk bouwproject wordt zodanig gebouwd dat het watersysteem als geheel steeds toekomstbestendiger wordt.

Op natuur gebaseerde oplossingen

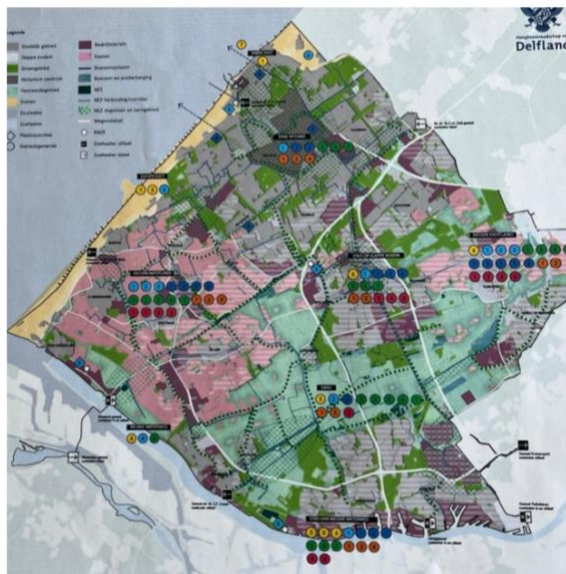
Wij pleiten voor 'op natuur gebaseerde oplossingen', zoals bij de internationaal bekende projecten 'Ruimte voor de rivieren' en 'De Zandmotor'. Natuur en natuurlijke processen spelen een hoofdrol bij het zoeken naar oplossingen voor de uitdagingen waar we voor staan. De waterschapssystemen, het bodemtype en de hoogteverschillen zijn bepalend voor de toekomstige ruimtelijke inrichting en moeten worden vertaald in ontwerpprincipes en integraal worden toegepast.

Alleen dan komen we tot een klimaatbestendig en biologisch divers Delfland.

Veilig wonen en leven achter duin en dijk

Met behulp van dijken, duinen en tal van kunstwerken zorgt het Hoogheemraad van Delfland ervoor dat de veiligheid op orde is. Water Natuurlijk vindt dat er altijd ruimte voor de natuur moet zijn.

3 DELFLAND: KENMERKEN VAN HET GEBIED

Delfland bestaat uit 14 gemeenten: Delft, Den Haag, Midden-Delfland, Maassluis, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Schiedam, Vlaardingen, Westland en een deel van Leidschendam-Voorburg, Lansingerland, Rotterdam, Wassenaar en Zoetermeer.

Delfland is kwetsbaar voor klimaatverandering door haar lage ligging aan zee en de sterke verstedelijking. Er wonen hier 1,2 miljoen inwoners, de meeste in de stedelijke gebieden. Het gebied is dicht bevolkt en intens bebouwd. Er is meer vierkante meter asfalt en beton dan bos en groen.

De Noordzee begrenst de westkant van Delfland met een strook van strand en duinen, waar ook drinkwater wordt gewonnen en gezuiverd. In het andere deel van Delfland wordt glastuinbouw bedreven: in het Westland zijn er ca 1100 glastuinbouwbedrijven en in Oostland een kleine 400. Daarnaast zijn er zo'n 43.000 bedrijven en 50 melkveehouderijen, vooral in Midden-Delfland. Er is weinig natuur en het gebied ligt voor 50% onder de zeespiegel. Er is 743 kilometer dijken en duinen en 4325 kilometer watergangen.

In dit drukke gebied vindt Water Natuurlijk Delfland het cruciaal dat er:

- Meer ruimte komt voor water en natuur en de belangen van de natuur nadrukkelijk worden meegenomen;
- Samenwerking is tussen alle partijen ter verbetering van de leefomgeving van mens, plant en dier;
- Duidelijke spelregels zijn en toezicht en handhaving om spelbrekers te voorkómen.

4. DE SPEERPUNTEN WATERNATUURLIJK DELFLAND

De kenmerken van het gebied, zoals slechte waterkwaliteit, hoge mate van verstedelijking, lage ligging aan zee, bevolkingsdichtheid, veelheid aan economische activiteiten en teruglopende natuur, samen met klimaatverandering, hebben geleid tot de keuze van drie speerpunten voor de komende bestuursperiode 2023-2027:

Waterkwaliteit
Natuur
Klimaat

4.1 Waterkwaliteit: overal schoon, gezond en levend water

De afgelopen jaren heeft Water Natuurlijk Delfland de aandacht voor de waterkwaliteit hoog op de agenda van het Hoogheemraadschap van Delfland weten te plaatsen. Een waaier aan maatregelen hebben de ecologische - en chemische kwaliteit verbeterd. Door deze maatregelen lopen de natuurwaarden in het water op en zien we de chemische samenstelling verbeteren.

Maar de vooruitgang is nog niet voldoende en gaat ook niet snel genoeg.

Schoon, gezond en levend water voor mens, plant en dier is helaas nog geen vanzelfsprekendheid. Het watersysteemgebied is op veel plekken nog te stenig en met weinig natuur. Er worden bovendien te veel schadelijke stoffen in het water aangetroffen: voedingsstoffen zoals fosfaten en nitraten, gewasbestrijdingsmiddelen en biociden, gebruikt in de land- en tuinbouw. Dit zijn de grootste probleemmakers. Daarnaast worden ook veelvuldig zeer zorgwekkende stoffen aangetroffen zoals PFAS, medicijn- en drugsresten en microplastics.

Uit de jaarlijkse waterkwaliteitsrapportages van het Hoogheemraadschap van Delfland blijkt dat de verbetering van de waterkwaliteit sinds 2020 zelfs stagneert en er nog steeds sprake is van normoverschrijding van diverse stoffen. De stapeling van de aangetroffen bestrijdingsmiddelen zorgt voor een hoge giftigheid.

De grootste vervuiling komt vanuit de glastuinbouw. Maar ook de industrie, scheepvaart, wegverkeer en huishoudens dragen bij aan de vervuiling en moeten hun steentje bijdragen aan een betere waterkwaliteit.

Als er geen vooruitgang komt, doemt er een volgende crisis op, vergelijkbaar met de huidige stikstofcrisis, namelijk een waterkwaliteitscrisis. Water Natuurlijk vindt dat we een dergelijke crisis absoluut moeten voorkómen. Voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water in 2027 is een must, niet alleen in de grote wateren, maar in **alle** wateren van Delfland. Kortom, de tijd dringt...veel meer actie van het hoogheemraadschap en alle betrokken partijen is nodig om de waterkwaliteit daadwerkelijk te verbeteren. Dit is hoe Water Natuurlijk Delfland dat ziet:

Voorkómen is beter: aanpak bij de bron

Aanpak bij de bron is het meest effectief. We moeten dus met z'n allen zo veel mogelijk voorkómen dat vervuilende stoffen überhaupt in het water terecht komen. Iedereen is dan ook iedereen: boer, tuinbouwer, bedrijf, ziekenhuis, burger, oud en jong heeft de taak om het water schoon te houden.

Stop de vervuiling door kassen

In Delfland zijn de glastuinbouwbedrijven de grootste veroorzakers van een slechte waterkwaliteit. Zij gebruiken bestrijdingsmiddelen om ziekten en plagen van de gewassen onder controle te houden. Deze middelen belanden ondanks allerlei maatregelen nog te veel in het milieu en in het water. Ze tasten de waterkwaliteit aan en vormen een risico voor de gezondheid van mensen en dieren en brengen schade toe aan de natuur. Er worden zelfs nog steeds stoffen aangetroffen die al lang verboden zijn.

De meest voor de hand liggende manier om watervervuiling vanuit kassen te voorkomen is te stoppen met het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Biologische teelt produceert onbespoten groenten en fruit en voorkomt zo schadelijke stoffen in het water. Maar helaas is het percentage biologische tuinbouwbedrijven in het Westland het laagst van heel Nederland. De biologische teelt van bloemen en planten wordt nog niet vaak toegepast. De glastuinbouw wordt alom geprezen om haar duurzaamheid, maar als het gaat om de waterkwaliteit kijkt de sector op een te korte termijn en is te weinig innovatief.

In eerste instantie is de glastuinbouw zelf aan zet om te voorkómen dat er vervuilende stoffen in het water komen en dat de kwaliteit van het water verbetert.

Echter het Hoogheemraadschap van Delfland heeft de taak om de kwaliteit van water te bewaken. Er is de afgelopen jaren door het hoogheemraadschap, samen met tuinders actie ondernomen om te voorkómen dat de bestrijdingsmiddelen uit de kas in het water belanden. Meer kennis en communicatie, handhaving en gebruik van innovatieve technieken zoals opsporing van vervuiling aan de hand van DNA, zijn hier voorbeelden van. De vernieuwing van kassen gaat echter te langzaam en er zijn nog steeds ondernemers die de wet- en regelgeving niet serieus naleven. Een aantal ondernemers beschadigt zo nog steeds het milieu en de leefomgeving van vele mensen, planten en dieren.

Acties

- De Europese Kaderrichtlijn Water toepassen in alle wateren.
- Stimuleren van de 'aanpak bij de bron' en het Hoogheemraadschap van Delfland monitort en treedt stevig op bij bronvervuiling. Hiervoor is een fijnmazig meetnet nodig.
- Intensieve samenwerking met gemeenten, provincie en glastuinbouw om vervuiling te voorkómen en aan te pakken.
- Opsporen van vervuiling en toezicht/handhaving door het Hoogheemraadschap van Delfland, de Omgevingsdienst en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.
- Hogere boetes worden opgelegd.
- Lobby voor extra regels vanuit het Rijk en de EU voor gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Afvalwater als grondstof

Delfland beschikt over vier afvalwaterzuiveringsinstallaties De Groote Lucht, Harnaschpolder, Houtrust en Nieuwe Waterweg. Hier wordt het rioolwater gezuiverd. Het restwater komt terecht in de Nieuwe Waterweg en in de Noordzee. Het wordt gezuiverd tot op de Europese norm. Dat houdt echter in dat er nog steeds veel voedingsstoffen, medicijnresten en microplastics in ons milieu komen. Dat is slecht voor het milieu en zonde van de grondstoffen. Wij willen dan ook dat alle zuiveringen zich ontwikkelen tot 'grondstof' fabrieken en 'zoetwaterfabrieken': de productie van méér schoon water verbetert de waterkwaliteit in ons gebied als deze niet op de zee wordt geloosd.

Inmiddels heeft de Verenigde Vergadering de voorkeur uitgesproken voor nieuwbouw van de Groote Lucht in Vlaardingen. Bij het ontwerp van de installatie wil Water Natuurlijk verder gaan dan de zuiveringsnormen, namelijk dat:

- De nieuwe installatie alleen schoon water van bijna drinkwaterkwaliteit gaat produceren:
- Dit schone water niet op zee wordt geloosd maar in het gebied hergebruikt in de sloten, vaarten en natuur of ingezet bij de besproeiing van gewassen of het maken van drinkwater:
- De waardevolle stoffen uit het afvalwater worden hergebruikt en biogas wordt geproduceerd bij de vergisting van zuiveringslib:
- De nieuwe installatie zo duurzaam mogelijk wordt gebouwd.

'AFVALWATER WORDT GRONDSTOF.'

Natuurrijk water

De aanwezigheid van water en groen in de buurt is essentieel voor ons welbevinden, ook in de steden. Dit water moet schoon genoeg zijn om in te spelen en te zwemmen en voor de natuur om volop tot bloei te komen.

Het water moet vrij zijn van kwalijke stoffen: in vervuild water kan je niet lekker als dier en plant leven en als mens recreëren. Daarom heeft het tegengaan van vervuiling onze prioriteit. Ook moeten we de natuur in het versteende gebied een handje helpen met de aanleg van waternatuur en het weghalen van belemmeringen voor vissen en andere dieren. Dankzij Water Natuurlijk zijn er nu al veel natuurvriendelijke oevers, rietkragen en visbossen waarin dieren kunnen schuilen, voedsel vinden en paaïen. Bij gemalen en stuwen zijn er vispassages en visliften aangelegd, zodat de trekvisen kunnen door zwemmen. Hierdoor zien we de natuur zich enigszins herstellen.

Maar de helft van onze wateren is nog niet goed bereikbaar voor vissen en andere dieren en vaak ontbreken er onderwaterplanten. Dus gaan we door met herinrichting en aanplant.

Acties

- Een netwerk van waternatuur wordt verder ontwikkeld met natuurvriendelijke oevers, vispaaïplekken en visbossen.
- Bij nieuwbouw moeten oevers standaard natuurvriendelijk worden ingericht. De watervergunning wordt hiertoe aangepast.
- Het Hoogheemraadschap van Delfland zet in op het weghalen van beschoeiingen, samen met de gemeenten.
- Alle gemalen worden voor vissen passeerbaar, in 2030 zijn alle wateren bereikbaar voor trekvisen.

Schoon water scheiden van vuil water

Water Natuurlijk wil zo veel mogelijk dat watervervuiling wordt voorkómen en opgelost. Zo lang dat nog niet het geval is, scheiden we vuil water van schoon water.

Actie

In 2027 vloeit er geen afvalwater uit het kassengebied meer naar de natuur en de landbouwgronden van Midden-Delfland. Eventuele hogere zoutwaarden accepteren we.

4.2 Natuur: herstel van biodiversiteit in Delfland

Natuur is een waarde op zich maar ook belangrijk voor onze eigen gezondheid, onze leefomgeving, voedselvoorziening, waterhuishouding en veiligheid. Waterplanten zuiveren ons water, planten vangen water op en de duinen beschermen ons tegen overstromingen. Los daarvan hebben we een verantwoordelijkheid om de verscheidenheid aan soorten en het hele ecosysteem te beschermen. Watervervuiling, onttrekking van grondwater, bebouwing en bestrating, versnippering en monoculturen bedreigen echter de natuur. De verscheidenheid aan soorten planten, dieren, micro-organismen neemt af. Zeker in een stedelijk gebied zoals Delfland staat de natuur onder enorme druk: te veel oppervlak is bedekt met asfalt of beton en te weinig met natuurlijke vegetatie.

Water Natuurlijk wil de natuur versterken en zet zich volop in om meer biodiversiteit te creëren. Het behoud en de bescherming van de natuur is een cruciaal onderdeel van het beleid van Water Natuurlijk. En dan spreken we over het beschermen van ons ecosysteem, waarin alles met elkaar samenhangt en als één geheel bekeken moet worden.

Water Natuurlijk wil de natuur op alle mogelijke manieren beschermen en dat betekent dat wij vanuit de belangen van de natuur denken en handelen.

Biodiversiteit centraal in al het werk van Delfland

Water Natuurlijk wil dat de eigendommen van het Hoogheemraad Delfland worden voorzien van groene daken, bomen en groene kruidenrijke dijken. Op of onder water willen we visbossen, vooroevers en kunstmatige riffen aanleggen. We zetten in op het zoveel mogelijk verdwijnen van harde beschoeiingen en stimuleren de aanleg van natuurvriendelijke oevers door particulieren, gemeenten, bedrijven en op eigen gronden. Natuurvriendelijke oevers vormen het leefgebied voor vissen en andere waterdieren. Begroeide oevers, paaiplaatsen, waterplanten en diepten om te overwinteren zijn nodig zodat de waterdieren kunnen schuilen, paaien en eten. Ook zijn ze nuttig voor het verbeteren van de waterkwaliteit. In al het werk van het Hoogheemraadschap van Delfland moet biodiversiteit worden bevorderd door de volgende maatregelen.

Acties

- Beheer en onderhoudswerkzaamheden zoals baggeren en snoeien vinden altijd plaats buiten het paar- en broedseizoen en met extra zorg voor de natuur.
- Alle dijken zijn bloem- en kruidenrijk. Wij willen een plan ontwikkelen om die biodiversiteit overal te laten ontstaan.
- Alle gemalen en terreinen van het Hoogheemraadschap van Delfland worden de komende vier jaar onder de loep genomen en verbeterd door natuurlijk beheer, aanplant van groen, aanleg van sedum-daken en nestelplekken.
- Voor alle grote projecten wordt gezocht naar op natuur gebaseerde oplossingen.

Samen met natuurorganisaties en andere overheden

Water Natuurlijk wil dat het Hoogheemraadschap van Delfland optimaal samenwerkt met andere organisaties aan de terugkeer van een natuurlijke visstand en aan goede plekken voor aan het aquatisch ecosysteem verbonden planten en dieren maar ook weidevogels. Door ambities en activiteiten aan elkaar te koppelen kan een grotere effectiviteit worden bereikt bij het herstel van biodiversiteit en het Nationale Natuur Netwerk. Een interessante uitdaging is het Nationaal Park Hollandse Duinen, dat door elf organisaties wordt beheerd. Goede afstemming en de oprichting van een uitvoeringsorganisatie is vereist. Water Natuurlijk gaat zich hiervoor inzetten. Daarnaast zullen wij natuurorganisaties uitnodigen op het Hoogheemraadschap van Delfland om visies te delen op waterbeheer en natuur en kennis uit te wisselen.

Initiatieven mogelijk maken

Wij staan open voor initiatieven van anderen om de water- en landschapselementen zo in te richten dat de natuur ervan profiteert, zoals poelen voor amfibieën, plas- dras-gebieden voor weidevogels, houtwallen voor zangvogels en het creëren van blauwgroene zones, met name in onze steden.

Agrarisch natuurbeheer

De melkveehouders staan voor een enorme uitdaging: ze hebben te maken met de stikstofproblematiek, droogte, slechte waterkwaliteit, klimaatsverandering maar ook met de uitdagingen van een goed natuurbeheer. Water Natuurlijk wil met boeren/melkveehouders samenwerken aan agrarisch natuurbeheer, zoals het mogelijk maken van vernatting in kansrijke weidevogel leefgebieden. Ook natte verbindingen en akkerranden langs watergangen zijn nuttig. Wij vinden dat boeren compensatie voor maatschappelijke diensten horen te krijgen.

In Midden-Delfland maakt een aantal boeren de transitie naar kringloop landbouw. Het Hoogheemraadschap van Delfland ondersteunt deze transitie. Natuurvriendelijke maatregelen worden gemonitord en als boeren boven de norm komen dan krijgen ze een financiële vergoeding. Water Natuurlijk wil dat deze regeling blijft bestaan en dat alle boeren in het gebied mee gaan doen met dit initiatief. Hier liggen kansen voor de boeren, de natuur en het waterbeheer.

Recreatie en natuur samen laten gaan

Dijken, maaipaden en recreatiewater willen we goed ontsluiten voor bijvoorbeeld wandel- en fietspaden. De mogelijkheden voor duurzame natuurbeleving met kano's, roeiboten en fluisterboten versterken we via een aantrekkelijk, goed netwerk van vaarwater met bijbehorende voorzieningen. Maar we kijken ook naar de belangen van de natuur. Als vogelgebieden in het broedseizoen stiltegebieden moeten worden of als de waterveiligheid in het geding komt, zullen we de recreatie moeten beperken.

Plaagdieren en exoten

Planten en dieren verdienen bescherming. Ze worden alleen bestreden wanneer dit moet vanuit veiligheid, wettelijke taken of biodiversiteitsverlies. Bij de aanwezigheid van te veel exoten - zoals de Amerikaanse rivierkreeft of de muskus rat - zal er worden opgetreden ter bescherming van de andere natuur en de waterwerken. Uiteraard op een diervriendelijke manier.

Verzilting en getijdennatuur

Door klimaatverandering zullen brakke en zoute invloeden het gebied van Delfland intrekken. Deze brakke milieus en zoet-zout overgangen staan nu onder druk omdat met het huidige waterbeheer deze gebieden zoet worden gehouden. Water Natuurlijk wil de mogelijkheden verkennen om het land- en watergebruik aan te passen aan verzilting.

**‘WE KIEZEN OPLOSSINGEN DIE OP DE NATUUR ZIJN
GEBASEERD.’**

Het werk van waterschappen wordt bij uitstek beïnvloed door klimaatverandering. Denk aan hevige regens waardoor meer water snel moet worden opgevangen of juist flinke droogte zoals in de zomer van 2022. Door droogte verslechtert de waterkwaliteit, is er minder (grond)water beschikbaar, daalt de bodem, ontstaat kans op paalrot en is er sprake van verzilting. Bij te veel water is er sprake van wateroverlast en kans op overstromingen en op dijkdoorbraken. Verder stijgt de zeespiegel door klimaatverandering en dat bedreigt onze veiligheid.

Hitte of heftige stortbuien treffen ook de inwoners van Delfland. Voor Water Natuurlijk is het vanzelfsprekend dat er in al het beleid, alle projecten - vooral ook in de uitvoering - wordt gerekend en gewerkt met toekomstige klimaatvoorspellingen en dat er gebruik wordt gemaakt van de klimaat stresstesten die in de afgelopen periode in alle gemeenten van Delfland zijn uitgevoerd.

Klimaatverandering is urgent en wij willen daarbij ambitieuzer zijn dan de wettelijke normen verplichten. Wij zijn tenslotte de eerste generatie die het merkt en de laatste die de ernstige gevolgen kan voorkómen.

Water en bodem leidend bij bouwprojecten en ruimtelijke ordening

De komende jaren staat de bouw van fors meer woningen gepland met bijbehorende infrastructuur en voorzieningen. Bij de keuzen die gemeenten, provincies en het Rijk bij de voorbereiding maken, zal de water- en bodemsituatie leidend worden. Gegeven de kennis en ervaring van het Hoogheemraadschap van Delfland vinden wij het belangrijk dat we vanaf de start aan tafel zitten bij het zoeken naar oplossingen, de planning en uitvoering van

bouwprojecten. Immers het Hoogheemraadschap van Delfland kan waterbelangen inbrengen en gevolgen van keuzes inzichtelijk maken voor waterveiligheid, waterbeschikbaarheid, natuur en waterkwaliteit.

Wij begrijpen de noodzaak van meer woningen, maar het is de vraag wáár je wel of niet verantwoord kunt bouwen en onder welke voorwaarden. Het is niet verstandig om te bouwen in gebieden gelegen ver onder het NAP of met een zeer laag waterpeil gezien de kosten, het waterbeheer en de gevolgen voor de natuur. Bij nieuwe gebieden en bij herindeling van gebieden willen wij voldoende ruimte geven aan water en natuur om beter opgewassen te zijn tegen heftige regenbuien, hitte en droogte.

Dit vraagt van het Hoogheemraadschap van Delfland een houding van vooruit kijken en plannen, andere belangen kennen en om met durf gesprekken met andere partijen aan te gaan. Er is een watervisie (www.hhdelfland.nl/over-ons/beleid/watervisie) waarin dat ook wordt verwoord. De bestuurders van het hoogheemraadschap hebben lef nodig om zich te mengen in discussies op landelijk, provinciaal en lokaal niveau: daar waar de ruimtelijke ordeningskeuzes worden gemaakt.

Acties

- Het Hoogheemraadschap van Delfland is proactief en zit aan tafels om ruimtelijke ordening te beïnvloeden via gebiedsplannen en wettelijke instrumenten zoals de Watertoets, een Watervergunning, de Waterverordening.
- Alle ruimtelijke ordeningsprojecten moeten het watersysteem verbeteren.

Meer groen en blauw in de stad

Steden hebben behoefte aan meer blauwgroene zones, zodat hittestress en wateroverlast voor onze bewoners verminderen. Als het regent moet er meer water worden vastgehouden in de stad om later tegen droogte bestand te zijn. Wij willen daarom meer aandacht besteden aan de aanleg van blauwgroene zones, aan waterbuffers voor wateropvang zoals vijvers en aan meer natuur zoals bomen, gras, bloemperken, parken, verticale tuinen om de versteende stad met zijn hitteplekken te verkoelen. Op deze manier wordt de stad voor de bewoners prettig leefbaar voor nu en vooral ook voor later.

De gemeenten en het Hoogheemraadschap van Delfland hebben beiden een rol in de aanleg daarvan. Maar ook inwoners en bedrijven kunnen hun bijdragen leveren. Water Natuurlijk vindt dat het Hoogheemraadschap van Delfland de gezamenlijke initiatieven van huishoudens en/of organisaties van harte moet stimuleren.

Acties

- Meer waterbuffers in de stad zoals wadi's en groene (school)pleinen.
- Meer bomen en groen in de stad en in ons gebied
- Gemeenten leggen de afspraken vast in hun omgevingsvisie en werkplannen.
- We stimuleren inwoners en bedrijven hun eigen tuin en erf groen en waterbergend in te richten.

Energie neutraal en klimaatneutraal

Het beperken van de uitstoot van CO₂ en andere broeikasgassen is cruciaal voor het verminderen van de opwarming van de aarde. Dankzij initiatieven van Water Natuurlijk verbruikt het Hoogheemraadschap van Delfland al minder energie en produceert zij energie door zonnepanelen op de daken van de eigen gebouwen en het maken van biogas door de afvalzuiveringsinstallaties. Het Hoogheemraadschap van Delfland wil in 2025 energie neutraal zijn en in 2025 uitsluitend 'groene' elektriciteit gebruiken. In 2030 wenst het Hoogheemraadschap 50% circulair te functioneren.

De Unie van Waterschappen heeft onlangs besloten dat de waterschappen er naar streven in 2035 klimaatneutraal te zijn in plaats van in 2050. Wij verwachten dat het Hoogheemraadschap van Delfland dit besluit voortvarend overneemt en uitvoert.

Ook hier vinden wij dat het Hoogheemraadschap van Delfland ambitieuzer mag zijn dan de normen en dus zal Water Natuurlijk naar manieren zoeken om die ambities te verhogen. Naar onze mening moet je als overheid het voortouw nemen, vooral bij een overheidsorganisatie waarbij klimaatverandering de taken zo sterk bepaalt als bij een waterschap.

**'GROEN BLAUWE ZONES IN DE STAD ZIJN NOODZAKELIJKE
AANPASSINGEN AAN HET KLIMAAT.'**

Water Natuurlijk vindt dat het Hoogheemraadschap van Delfland zich t.o.v. andere overheden en organisaties moet presenteren als een professionele organisatie die weet hoe ruimtelijke plannen, water en klimaat robuust te maken zijn. Wij willen dat het Hoogheemraadschap van Delfland een voorbeeldrol vervult, lef toont, ambitie heeft en zaken voor elkaar krijgt.

De opgaven van deze tijd vragen om een waterschap dat de belangen van water stevig behartigt. Een waterschap dat zich actief mengt in discussies op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau en sturing geeft aan ruimtelijke ordeningskeuzes. Een waterschap dat klaar is voor de complexe opgaven van de toekomst en die - op een integrale manier - hier mee om weet te gaan. Dat alles vraagt om een sterke organisatie en een sterk bestuur. Want misschien gaat het Hoogheemraadschap van Delfland er formeel niet altijd over, de maatschappelijke opgaven vragen dat we positie kiezen en dat waterschappen zich krachtig mengen in discussies en plannen.

De vervuiler betaalt en goed gedrag loont

Water Natuurlijk blijft aandacht vragen voor het principe 'de vervuiler betaalt'. Zoals bij waterkwaliteit is beschreven, zijn er nieuwe technieken waarmee vervuilers kunnen worden opgespoord. Wij vinden het rechtvaardig dat deze vervuilers opdraaien voor de schoonmaakkosten. Om te voorkómen dat men wederom vervuilt, zijn wij voor hoge boetes en dwangsommen die bedrijven in hun portemonnee raken.

Ook bij de waterzuiveringsbelasting zou het principe van 'de vervuiler betaalt' meer tot uiting moeten komen. Dat kan naar ons idee door een koppeling aan het drinkwatergebruik.

We willen daarmee stimuleren dat bewoners zuiniger en voorzichtiger omgaan met water dus minder water gebruiken en geen vet of olie door de gootsteen gooien. Goed gedrag mag worden beloond bijvoorbeeld door af te rekenen naar de hoeveelheid gebruikt water.

Water Natuurlijk wil een effectieve CO₂-belasting. Het principe van 'de vervuiler betaalt' geldt immers ook voor het klimaat. Het Hoogheemraadschap van Delfland maakt kosten om de gevolgen van klimaatverandering te beperken. De CO₂-uitstoot in rioolwaterzuivering en bemaling moet naar rato worden doorberekend in de waterschapsbelasting voor alle belanghebbenden.

Digitalisering

Bij het Hoogheemraadschap van Delfland worden vele werkprocessen gedigitaliseerd. Dat creëert mogelijkheden zoals e-DNA voor het opsporen van vervuiling, het werken met drones om veranderingen in het watersysteem te monitoren enzovoorts. Hierdoor wordt het hoogheemraadschap steeds afhankelijker van digitale processen met alle risico's van dien. De laatste jaren heeft het Hoogheemraadschap van Delfland al veel aandacht besteed aan digitale veiligheid. Water Natuurlijk vindt digitale innovaties uitermate belangrijk en ook om aandacht te blijven besteden aan de keerzijde: digitale dreigingen.

Kosten

Wij zijn ons zeer bewust van de stijgende kosten voor burgers, zeker gezien de huidige inflatie. Stijgende kosten zijn er ook voor het Hoogheemraadschap van Delfland, zeker wanneer we de ambities op het terrein van klimaatverandering, waterkwaliteit, natuurbehoud, versterking van biodiversiteit willen waarmaken. Water Natuurlijk zal scherp toezien op een efficiënte bedrijfsvoering om de kosten zo laag mogelijk te houden en financieel gezond te blijven. Echter we moeten ook goed op de toekomst zijn voorbereid. Wanneer extra kosten voor klimaatverandering en de andere maatschappelijke uitdagingen gemaakt moeten worden, dan zijn wij bereid deze te accepteren. Immers: we kunnen niet langer wachten; we moeten maatregelen treffen tegen klimaatverandering (hoosbuien, droogte, zeespiegelstijging); we moeten zorgen voor een goede waterkwaliteit in alle wateren van het gebied we moeten de natuur beschermen of zelfs uitbreiden en zorgen voor meer biodiversiteit. Dat kost geld maar zorgt wel voor een betere leefomgeving in de toekomst waar iedereen van kan profiteren. En ook hier geldt: de kost gaat voor de baat uit.

In verhouding betalen bewoners te veel belasting in vergelijking met andere groepen zoals bedrijven, tuinders en boeren. Wij vinden dat de balans verschoven moet worden naar bedrijven. Bovendien vinden wij dat de economisch meest kwetsbare bewoners geen of minder waterschapsbelasting hoeven te betalen.

Diversiteit

Wij vinden dat het personeel van het Hoogheemraadschap van Delfland een afspiegeling van de bevolking moet zijn, evenals de mensen op de kieslijst van Water Natuurlijk. Niet alleen om principiële redenen, maar ook omdat diversiteit uiteindelijk leidt tot betere resultaten, zoals blijkt uit de vele onderzoeken die hiernaar zijn gedaan. Het kost wel extra inspanningen -met name in

het personeelsbeleid - om een diverse organisatie te worden, maar dat wil Water Natuurlijk graag stimuleren.

En tenslotte..... uitvoering, uitvoering, uitvoering

Wij hebben onze ideeën en ambities in dit verkiezingsprogramma verwoord. Maar uiteindelijk gaat het om de uitvoering. Ook bij het Hoogheemraadschap van Delfland bestaat er soms een kloof tussen beleid, strategie en uitvoering. Wij willen die kloof dichten en nadrukkelijker volgen wat er van alle plannen, ambities en ideeën terecht komt en houden u hiervan op de hoogte.

Het team van Water Natuurlijk Delfland voor de periode 2023- 2027

STEM 15 MAART WATER NATUURLIJK

Water Natuurlijk

WATER NATUURLIJK DELFLAND 2023-2027

ACTIES VOOR WATERKWALITEIT, NATUUR EN KLIMAAT

Natuurrijk water

Een netwerk van waternatuur wordt verder ontwikkeld met natuurvriendelijke oevers, vis-paaiplekken en vissenbossen

Bij nieuwbouw moeten oevers natuurvriendelijk worden ingericht. De watervergunning wordt hiertoe aangepast.

Het Hoogheemraadschap van Delfland zet in op het weghalen van beschoeiingen, samen met de gemeenten.

Alle gemalen worden voor trekvisserij passeerbaar, in 2030 zijn alle wateren bereikbaar voor trekvisserij.

In 2027 vloeit er geen afvalwater uit het kassengebied meer naar de natuur en landbouwgronden van Midden-Delfland. Eventuele hogere zoutwaarden accepteren we.

Afvalwater

De vier afvalwaterzuiveringsinstallaties: De Groote Lucht, Harnaschpolder, Houtrust en Nieuwe Waterweg ontwikkelen zich tot grondstof-fabrieken

De nieuwe installaties produceren schoon water van bijna drinkwaterkwaliteit.

Dit schone water wordt niet op zee geloosd maar in het gebied hergebruikt door het terug te brengen in de sloten, vaarten en natuur of te gebruiken bij de besproeiing van gewassen of het maken van drinkwater.

De waardevolle stoffen uit het afvalwater worden hergebruikt en - bij de vergisting van zuiveringsslib - wordt biogas geproduceerd.

De productie van méér schoon water verbetert de waterkwaliteit in ons gebied.

Klimaat

Wij zijn actief om de ruimtelijke ordening te beïnvloeden: water en bodem zijn leidend en we kiezen voor op natuur gebaseerde oplossingen.

Alle ruimtelijke projecten moeten het watersysteem verbeteren.

Meer waterbuffers: wadi's en groene (school)pleinen.

Meer bomen en groen in de stad en ons gebied.

We stimuleren inwoners en bedrijven hun eigen tuin en erf groen en waterbergend in te richten.

Waterkwaliteit

We passen de Europese Kaderrichtlijn Water toe in alle wateren.

De 'aanpak bij de bron' wordt gestimuleerd, regelmatig gemonitord en nageleefd. Hiervoor is een fijnmazig meetnet nodig.

Intensieve samenwerking met gemeenten, provincie en glastuinbouw om vervuiling te voorkomen en aan te pakken.

Opsporen van vervuiling en toezicht/handhaving wordt gedaan door het Hoogheemraadschap van Delfland, de Omgevingsdienst en de Voedsel- en Warenautoriteit. Hogere boetes worden opgelegd.

We lobbyen voor extra regels van het Rijk en de EU voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen

Ruimte voor biodiversiteit

Beheer en onderhoudswerkzaamheden zoals baggeren en snoeien vinden altijd plaats buiten het paar-en broedseizoen en met extra zorg voor de natuur.

Alle dijken zijn bloem- en kruidenrijk. Wij willen een programma ontwikkelen om die biodiversiteit overal te laten ontstaan.

Alle gemalen en terreinen van Delfland worden de komende vier jaar onder de loep genomen en verbeterd door natuurlijk beheer, aanplant van groen, aanleg van sedumdaken en nestelplekken.

